

Presentació

Presentation

Després de vuit números publicats de la revista, cadascun d'ells dedicat de manera monogràfica a un tema d'estudi de la literatura oral popular, en aquest novè acollim treballs diversos que no estan acotats a un aspecte específic.

Joan Armangué i Herrero, des de la Universitat de Càller (a Sardenya), enceta la miscel·lània amb un estudi sobre «El Fort Farell segons Francesc Maspons», que té en compte l'aportació d'aquest important folklorista català alhora que les versions que sobre aquest peculiar personatge circulen en versions orals d'altres cultures i també en versions recollides en textos bíblics i en epopeies. Des de la Universidad Nacional Autónoma de México, Santiago Cortés Hernández estudia dos personatges que protagonitzen relats orals documentats a Michoacán i recollits

After the previous eight editions of the journal, each of them a monographic study of a particular area of popular oral literature, in the present ninth edition we have brought together various studies dealing with a range of subjects.

Joan Armangué i Herrero from the Universitat de Càller (Sardinia) starts the miscellany with a study entitled “El Fort Farell segons Francesc Maspons”, which examines both the contribution made by this important Catalan folklorist and the versions of this tale that circulate in the oral traditions of other cultures, in biblical texts and in epics. From the Universidad Nacional Autónoma de México and in his article is entitled “Tata Vasco y Tata Lázaro: dos héroes culturales en la tradición michoacana”, Santiago Cortés Hernández studies two characters who feature in oral

fruit del treball de camp realitzat entre els anys 2013 i 2018. Es tracta de «Tata Vasco y Tata Lázaro: dos héroes culturales en la tradición michoacana». Mireia Ferrando Simón, de la Universitat de València, s'endinsa en el terreny de les reescriptures literàries amb «Una veu pròpia per a la sirena. D'Andersen a Carme Riera en clau hipertextual», en què estudia com l'escriptora Carme Riera, a *La veu de la sirena*, adopta com a hipotext (o text de referència) el conte de «La sireneta» en la versió fixada (i àmpliament difosa) per Hans Christian Andersen l'any 1837.

Els dos articles següents focalitzen l'atenció en l'obra de Jordi Pere Cerdà (pseudònim d'Antoni Cayrol). En primer lloc, la seva obra teatral i la integració de cants populars en els seus muntatges dramàtics centra l'atenció de Jordi Julià i Garriga, des de la Universitat Autònoma de Barcelona, a «La cançó popular de la Cerdanya i el teatre de Jordi Pere Cerdà». Per la seva banda, Josep Marqués Meseguer, des de la Universidad de Zaragoza, estudia una rondalla concreta («Les tres Maries») inclosa pel folklorista nord-català a *Contalles de Cerdanya* de 1961 i la situa en relació amb la història personal de Cerdà i la figura de l'exiliat a «Les tres Maries de Jordi Pere Cerdà. Emigració i refugis pirinencs en el folklore i l'art contemporani».

En la celebració de l'Any Palmira Jaquetti, amb motiu dels 125 anys del naixement d'aquesta folklorista (1895-1963), és un luxe per als Estudis de *Literatura Oral Popular* comptar amb la participació de Josep Massot i Muntaner, des de l'Institut d'Estudis Catalans. Massot presenta a «Cartes de Palmira Jaquetti a Rafael Patxot i Jubert (1938-1939)» nou cartes inèdites (desconegudes, per tant, fins ara) adreçades per Palmira Jaquetti al gran mecenes català Rafael Patxot i Jubert. Les cartes,

tales documented in Michoacán and collected during fieldwork between 2013 and 2018. Mireia Ferrando Simón, from the Universitat de València, studies literary rewritings in “Una veu pròpia per a la sirena. D'Andersen a Carme Riera en clau hipertextual”, in which she studies how the author Carme Riera, in *La veu de la sirena*, adopts as a hipotext (or reference text) the story of the “La sireneta” (Little Mermaid) as set down and popularised by Hans Christian Andersen in 1837.

The two following articles focus on the work of Jordi Pere Cerdà (pseudonym of Antoni Cayrol). First, his plays and his use of popular songs in his dramatic performances capture the attention of Jordi Julià i Garriga, from the Universitat Autònoma de Barcelona, who contributes an article entitled “La cançó popular de la Cerdanya i el teatre de Jordi Pere Cerdà”. For his part, Josep Marqués Meseguer from the Universidad de Zaragoza studies a specific folktale (“Les tres Maries” or “The three Marys”) included by the Northern Catalan folklorist in his *Contalles de Cerdanya* published in 1961 and relates it to the historical figure of Cerdà and that of the exile in “Les tres Maries de Jordi Pere Cerdà. Emigració i refugis pirinencs en el folklore i l'art contemporani”.

To celebrate the Year of Palmira Jaquetti and the 125th anniversary of the folklorist's birth (1895-1963), *Estudis de Literatura Oral Popular* is delighted to feature a contribution by Josep Massot i Muntaner, from the Institut d'Estudis Catalans. In “Cartes de Palmira Jaquetti a Rafael Patxot i Jubert (1938-1939)”, Massot presents nine previously unknown and unpublished letters from Palmira Jaquetti to the great Catalan patron Rafael Patxot i Jubert. The letters are

editades i anotades per Massot, venen precedides per un complet estudi que aporta informació molt valuosa sobre la folklorista en aquest període difícil de la seva vida i en un context com és el del final de la guerra civil espanyola.

A partir d'una versió recollida per ell mateix, Salvador Rebés i Molina, del Grup d'Estudis Etnopoètics, ens ofereix unes «Notes sobre una versió d'«El fals testimoni» recollida a Calafell», en les quals ressegueix els aspectes comuns i les diferències respecte a altres versions d'aquest «infame crim per honra» i les acompanya de documentació gràfica. Finalment, Emili Samper Prunera, de la Universitat Rovira i Virgili, ofereix l'experiència duta a terme en una ruta sobre llegendes de la ciutat de Tarragona, que es va realitzar amb èxit l'any 2017 dins del cicle d'activitats «La ciutat a cau d'orella», organitzat conjuntament pel Servei Municipal de Joventut de l'Ajuntament de Tarragona, la Biblioteca Pública de Tarragona, l'Arxiu de Folklore de la URV i l'Escola de Lletres. «La ruta “Espais llegendaris de Tarragona”: quan la llegenda torna a la ciutat» inclou també documentació gràfica sobre els diferents punts de la ruta, així com la reproducció dels textos que van servir de base per a la seva elaboració.

Aquest novè número inclou, com ja és habitual, la ressenya de quatre llibres, que en aquesta ocasió són: *What a Wonderful World of Legends! Articles on rumours and legends* d'Eda Kalmre (2018), *Texto y contexto. Los géneros del folklore oral en Olvera y Alpanseire* de Juan Antonio del Río Cabrera (2015), *La llegenda* amb edició a cura de Magí Sunyer i Emili Samper (2019) i *Contes d'Aubrac* de Marie-Louise Tenèze i Alain Rudelle, en una edició bilingüe en occità i francès duta a terme per Josiane Bru i Jean Eygun (2019).

Finalment, en aquest número es dona notícia de dos esdeveniments.

edited and annotated by Massot and are preceded by a complete study that provides highly valuable information on the folklorist during this difficult period in her life and in the context of the end of the Spanish Civil War.

Using a version that he collected himself, Salvador Rebés i Molina, from the Ethnopoetic Studies Group, offers us some “Notes sobre una versió d'«El fals testimoni» recollida a Calafell” in which he explores the similarities and differences between this and other versions of this “infamous honour crime” and accompanies them with graphic documentation. Finally, Emili Samper Prunera, from the Universitat Rovira i Virgili, describes the “Legends of the city of Tarragona” route, an activity held in 2017 as part of a series of events under the heading “La ciutat a cau d'orella”, organized by the Tarragona City Council's Municipal Youth Service, Tarragona Public Library, the Folklore Archive of the URV and the School of Arts. His article “La ruta ‘Espais llegendaris de Tarragona’: quan la llegenda torna a la Ciutat” (The “Legendary Spaces of Tarragona Route”: when legends return to the City) also includes images relating to the different points of the route and reproductions of the texts on which it was based.

This ninth edition includes, as always, reviews of four books which, on this occasion, are: *What a Wonderful World of Legends! Articles on rumours and legends* by Eda Kalmre (2018), *Texto y contexto. Los géneros del folklore oral en Olvera y Alpanseire* by Juan Antonio del Río Cabrera (2015), *La llegenda* edited by Magí Sunyer and Emili Samper (2019) and the bilingual Occitan-French *Contes d'Aubrac* compiled by Marie-Louise Tenèze and Alain Rudelle and edited by Josiane Bru and Jean Eygun (2019).

D'una banda, la XV Trobada del Grup d'Estudis Etnopoètics, dedicada a «Mons reals i imaginats en l'etnopoètica catalana» i celebrada a meitats de novembre del 2019 a Perpinyà, i, de l'altra, de la ja esmentada celebració de l'Any Palmira Jaquetti, comissariat per Carme Oriol, que s'estén del 2 de març de 2020 al 8 de maig de 2021, i que compta amb diversos actes programats per reivindicar la importància d'aquesta folklorista, poetessa, compositora i docent.

EMILI SAMPER PRUNERA
Universitat Rovira i Virgili

Finally, this edition offers news of two events. On one hand, the 15th Meeting of the Etnopoetic Studies Group, dedicated to “Mons reals i imaginats en l'etnopoètica catalana”, which was held in mid-November in 2019 in Perpignan, and the aforementioned Year of Palmira Jaquetti, headed by Carme Oriol, which took place from 2 March 2020 to 8 May 2021 and which featured various events aimed at highlighting the importance of this folklorist, poet, composer and teacher.

EMILI SAMPER PRUNERA
Universitat Rovira i Virgili